

Projekt slutrapport från Infopulsen –virtuell vårdcentral

2003-07-01 -2004-04-30

Förstudie

Byautvecklingsgruppen i östra Kiruna (BUG) är en ideell förening som verkar för utveckling inom östra Kiruna. Föreningen har gjort en förstudie för att undersöka om förutsättningar finns att etablera virtuella vårdcentraler.

Mål och syfte

Mål och syfte var att genom en förstudie undersöka förutsättningarna att etablera virtuella vårdcentraler i Norrbotten.

Målgrupp

Boende i Norrbotten, vårdpersonal i Norrbotten, Norrbottens läns landsting, vårdhögskolan i Boden och företag i Norrbotten

Aktiviteter/genomförande

- Studera en modell från Finland i sin helhet
- Kontakt med finska företaget Mawell OY
- Insamling information –dokumentation - provmodell
- Kartläggning av intresse och behov i Norrbotten och Sverige
- Implementeringsplan – utvärdering – dokumentation

Rapport

Byautvecklingsgruppen har länge aktivt följt frågan om att kunna upprätthålla vården i östra Kiruna trots de ekonomiskt snävare ramarna i Norrbottens läns landsting och pågående befolkningsminskning i det aktuella området.

Det hela började med en tidningsartikel i Lapin Kansa om de virtuella vårdcentraler som växer fram i norra Finland. BUG tog kontakt med tidningen för att hitta personerna bakom idén. BUG tog kontakt med läkaren som utvecklat den virtuella vårdcentralen och bokade tid för studiebesök.

Sedan dess har BUG engagerat sig i frågan och därifrån växte fram en förstudieplan. Denna förstudie var finansierat av Länsstyrelsen – Mål 1 sociala fonden åtgärd 3.4 ,Progressum och Byautvecklingsgruppen i östra Kiruna.

Studiebesök och informationssamling

BUG har gjort två studiebesök –det som gjordes i Rovaniemi när den första virtuella vårdcentralen hade kommit igång och det andra studiebesöket gjordes i januari 2004 i Ranua.

Ranua är en liten kommun och ligger 9 mil sydost från Rovaniemi och bebos av ca 5000 personer. Man kan uppleva fler likheter än skillnader med östra Kiruna. Arbetslösheten och utflyttningen har sporrat kommunen att skapa en fokusering i framtiden, kraftsamling genom samverkan med aktörer och internationell positionering i sikte genom idogt arbete.

Infopolis som är - ICT företagskluster och en del av ett större nätverk i norra Lappland – Aurora Borealis Technology Center befann sig i en nedlagds skolas renoverade lokaler.

Litenheten slog men viljan och uthålligheten bländade oss att inse dess storhet.

Informationssamling

Under förstudie tiden har information samlats från **webben och genom otaliga träffar** med olika intressanta aktörer. Den som har mest information om effekter är de virtuella vårdcentraler som är igång. Det har gjorts mätningar av olika slag. Det har BUG fått ta del av.

Information har också sugits in från konferensen som ordnades i Piteå den 3-4 december. Konferensen lydde namnet E -hälsa som verktyg för vården och drivkraft för tillväxt och regional utveckling. Syftet var att i samtal och genom erfarenhetsutbyte hitta konkreta samverkansformer som blir till en drivkraft för utveckling och tillväxt inom IT - och vårdområdet.

Kontaktnätverk

BUG har tagit kontakt med nya aktörer som har hälsa och IT lösningar som idé. Hälsa- och sjukvården har en annorlunda organisation i Finland. Det är ofta en sammanslagning av några kommuner som har hand om hälso- och sjukvården. Själva lagen om hälso- och sjukvården skiljer sig inte i större omfattning. Sekretessbestämmelser i Sverige lever kvar

från tiden när datorer inte fanns och upplevs som gammalmodiga av professionella yrkesmänniskor.

I Sverige har landstinget organiserat hela länets hälso- och sjukvård. När det gäller att skapa kontakter och hitta rätta personer i en tid när, strukturomvandlingen och anpassningen till det, härjar som värst. Det kanske inte är lätt att prata om utvecklingen och framtiden när landstingets kostnader ökar okontrollerad (läste en artikel i tidningen där Kent Ögren berättade om ekonomiläget för landstinget i Norrbotten) och hela den politiska kraften går åt att hitta lösningar att stoppa eländet.

Konferensen i Piteå hjälpte oss på vägen. Det var lättare att hitta personer som kan slussa oss vidare- i den djungeln - att hitta "speakingpartners". Innovation Norrbotten har hjälpt oss och hjälper oss att slussas in i landstingsvärlden.

Företag i Finland har inte varit ett problem trots att större företag ätit upp mindre och våra kontakter har underordnats till dotterbolag. BUG har –hela tiden –setts som en viktig länk till Sverige och Norrbotten och dotterbolagen har presenterat oss till moderbolag som idag är en utav de största bolagen som producerar IT -applikationer för hälso- och sjukvården i Finland.

Mötet i Ranua

I det senaste mötet i Ranua beslutades följande;

Företaget från Finland blir **en aktör i ett pilotförsök** som startas i Vittangi. Vid eventuell bolagsbildning har företaget gett positiva signaler om att ingå. (det finns minnesanteckningar från det mötet)

Det som sker nu är att ta fram en **IMPLEMENTERINGSPLAN** för ett nätverk i Sverige som är villig att ingå i försöket. Diskussioner förs eller skall föras med landstinget – kommunen - ev. flera företag som vill ingå försöken. BUG har tagit initiativ till att samverka med SLU som är Sveriges Lantbruksuniversitet och har sin specialitet i landsbygdsutveckling.

Innovation Norrbotten är den som har gett oss hjälpande hand för att skapa ett nätverk och mental support **från NKU** har varit ett viktigt inslag i det dagliga arbetet.

Länsstyrelsen i Norrbotten och Progressum har stött oss finansiellt vilket underlättat arbetet och gett oss ork och tålamod att gå vidare.

Kontaktcenter (infopulsen) i östra Kiruna (virtuell vårdcentral ingår) där de innovativa lösningarna inom vården används –**fokusering** och **samverkan** med de olika aktörerna (kommun – landsting – företag -universitet) som lägger grunden för starkt varumärke såväl nationellt som internationellt.

KONTAKTCENTER (infopulsen) I ÖSTRA KIRUNA - PILOTFÖRSÖK

- 🚦 Fokusering – samverkan - och positionering nationellt och internationellt
- 🚦 Skapa ett nytt kontaktnätverk i Sverige har varit tidskrävande men utvecklande

Det senaste som hänt:

Vi har också samtalat med läkaren från Praktikertjänst för att pröva tanken med pilotprojekt och efter ett samtal med läkaren Krister Nordström finns det många områden som skulle kunna prövas i området. Det gav oss förnyad kraft att gå vidare.

En träff med Norrbottens läns landsting genomfördes och information gavs om tankegångarna. På plats fanns regionala utvecklingsenheten utredare Anna Lindberg och IT-enhetens chef Jan-Erik Nygård. Tanken var också att landstings styrelsens vice ordförande Kent Ögren skulle delta i mötet. Han är ansvarig för bl a regional utveckling och han hade ambitioner att vara med. Kent Ögren blev dock kallad till presskonferens den tid vi hade bestämt. Han var i kontakt med oss och bad oss att vänta på honom men till slut så blev det omöjligt för honom att komma.

Mötet resulterade i att

- ? Presentera en tanke om hur vi skulle jobba i östra Kiruna
- ? en önskan om landstingets medverkan presenterades och efterfrågades.

? det beslutades också att göra en resa till Oulu

I och med att inga datum reserverades för besöket i Oulu har tiden använts nu att återigen vara på jakt efter tjänstemännen för att komma med ett förslag till ett möte med Mawell i Finland.

Nu jagar vi igen landstingets representanter. En preliminär projektbeskrivning är framtagen men inte en budget. Det beror helt enkelt att vi inte vill låsa oss i tanken utan ger ett utrymme för landstinget att bestämma en nivå på vad som kan tänkas prövas i östra Kiruna.

Vi har också besökt företag i länet och provat tanken. Det har bemötts med intresse och gett oss mer tilltro. **Vi är i ständig kontakt med Mawell.** Vi jobbar parallellt också med E - hälsans lansering i östra Kiruna som har en direkt koppling till tanken om Contact center i östra Kiruna. Det handlar om att pröva en ny teknik i äldreomsorgen.

Vi är i kontakt med Innovation Norrbotten, Progressum, NKU och som sagt jakten på landstingspolitiker och tjänstemännen fortsätter men detta **tär på tron att man på riktigt vill och söker förändring och kreativa engagerade människor i Norrbotten. Denna långbänk ger oss känslan att "komma här och komma"; vad tror ni att Ni egentligen är...**

Norrbotten och i det här fallet Norrbottens läns landsting måste skärpa sig ordentligt....

E tt förslag

Det måste finnas i olika samhällsorganisationer **en sluss för vanliga kreativa utvecklingsbenägna människor/organisationer** som vill göra en insats i samhället men som idag inte har en möjlighet att komma framåt med sina idéer. Har vi verkligen råd att vara utan dessa människor och dessa idéer. Har vi råd att utveckla själv allting fast färdiga lösningar finns tillgängliga.

Automatiskt går tankarna till industrialismens "morgon" för att hänga med de tidigt industrialiserade länderna kopierade man det kunnandet snabbt för att själv kunna ta nya steg och hänga med i utvecklingen och också att kunna vara först med det som inte ännu var uppfunnet. På det viset gjorde Sverige på den tiden och en fundering kvarstår; "Hur gör vi idag?"

Avslutning

Det har varit intressant och givande arbete med förstudien och det har tagit mycket tid. En reflektion bland många andra är att det har skett sk livslångt lärande i vår organisation och det fortsätter. Det tar ju inte slut efter förstudien men frågan är hur mycket bli det gjort när finansieringen hänger på privat ekonomin. Organisationer och föreningar vi verkar i har inga finansiella eller personella reserver för utvecklingsfrågor men vi gör det ändå så länge vi har möjlighet och ser en ljusning någonstans i någon form. Det blir en fritidssyssla igen.

Det skrämmande är att ord och handling i samhällsorganisationer inte fungerar samstämmigt. Man pratar gärna länge och vackert om framtiden och framtidsplaner men det är svårt att få gehör när man presenterar förslag till framtida lösningar. En annan reflektion är att man gärna inte släpper in nya kreativa människor i de sammanhangen utan håller dörren så pass öppen att man "suger" informationen och sedan stängs dörrarna igen. Var har vi det öppna samhället som pratas så mycket om för den är tyvärr mer stängd än någonsin.

En annan reflektion är att en del tjänstemän har "jantelagen" som rådande attityd vid möten med människor som vill presentera sina förslag och vid första mötet får du krypa på alla fyra för att få möjlighet att presentera dina idéer. När man ringer eller skriver med ödmjukt ton kommer det sällan några svar. Sedan är det alltid att en del är värre än andra. Det finns tjänstemän som alltid svarar på brev eller ringer om man lämnat meddelande men frågan är om de representerar majoriteten. Det är också skrämmande vid tider när det pratas om att alla norrbottningar är intresserade av samhällsfrågor och inte minst i den framtida sjukvården. Det är allas vårt ansvar.

Det uppstår mer frågor än svar efter en förstudiefärd vi gjort...

Vi tackar

Norrbottens läns länsstyrelse – Lokalt projektstödsgruppen – som med sitt intresse stött oss, uppmuntrat och varit intresserad

Norrbottens läns landstingspolitiker och tjänstemän – som gett oss råd och uppmuntran
Innovation Norrbotten – har funnits med hela tiden och hjälpt till

Progressum – har funnits som stöd, gett oss råd och visat intresse hela tiden

NKU – gett oss värdefull information, råd och stöd